

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

KEZDŐ FIZETÉSEK

Vágyálmok és realitás

A tapasztalatok szerint az álláskereső friss diplomások többsége tisztában van azzal, hogy nagyjából mekkora fizetésre számíthat a végzettségével. A pályakezdőknek az állásinterjún is hasznos lehet, ha tájékozottak a bérekkel kapcsolatban.

Az Educatio Kft. 2009-es hallgatói motivációs kutatása szerint a diplomától elsősorban anyagi biztonságot várnak a felsőoktatásba jelentkezők, és a pályakezdők legnagyobb része is a vonzó keresetet tekinti elsődleges szempontnak a munkahelyválasztásnál. Kérdés azonban, hogy összhangban áll-e a piaci realitásokkal az elképzelt álmfizetés.

Szárnyaló igények

Azok az egyetemisták és főiskolások, akik még nem ismerik a munkaerő-piaci viszonyokat, ír-

Fotó: Végel Dániel / hvg

valamint az orvos- és egészségtudományi képzésben részt vevők nettó 170 ezer forintos kezdő bérigényükkel a középmezőnybe tartoznak. A pedagógushallgatók érnék be a legkevesebbel: havi 140 ezer forintos fizetéssel már elégedettek lennének.

Képbe kerülnek

A tapasztalatok szerint azonban a frissen végzett fiatalok hamar megismerkednek a piaci viszonyokkal, és ha az a céljuk, hogy rövid időn belül elhelyezkedjenek, lejjebb adnak az elvárásaikból. „Nettó 140 ezer forintot szeretnék keresni. Szerintem ez reális igény a mérnöki pályán, egy multinacionális vállalat azonban ennél magasabb bérezést is kínálhat” – mondja Farkas Gábor, aki friss diplomás villamosmérnökként próbál szerencsét a munkaerőpiacon. A közgazdász végzettségű Kiss Lilla szintén az állásinterjúk során alakította ki bérigényét; ő nettó 140–160 ezer forint kezdő fizetéssel lenne elégedett.

„A hozzánk jelentkező pályakezdők nagyjából tisztában vannak a realitásokkal” – mondja Tenk Viktória, a Raiffeisen Bank Zrt. toborzási munkatársa, hozzátéve, hogy vidéken természetesen alacsonyabbak a bérigények: a fővárosi fiatalok általában többet szeretnének keresni, főleg, ha neves egyetemen szereztek diplomát. Hasonló tapasztalatokról számolt be az E.ON Hungária Zrt. foglalkoztatási és javadalmazási területi referense is. „Elvértve ugyan akadnak olyan jelentkezők, akik irreálisan magas elvárásokat támasztanak – akár kétszeresét is kérik az átlagos pályakezdő fizetésnek –, de nem ez a jellemző. A legtöbben tisztában vannak a valós piaci viszonyokkal” – állítja Hideg Alexandra.

reálisan magas bérigényeikkel jellemzően elrugaszkodnak a valóságtól – derül ki az Educatio kutatásából. A megkérdezett hallgatók átlagosan havi nettó 188 ezer forintot szeretnének keresni, vagyis ekkora kezdő fizetéstől remélnék megfelelő megélhetést.

Az informatikai és a műszaki területen tanuló fiataloknak a legmagasabbak az igényeik: ők több mint 210 ezer forintos nettó havi jövedelemmel lennének elégedettek. A gazdaságtudományi, a jogi, valamint a nemzetvédelmi és katonai területen tanulók elvárásai is hasonlóak: ők 200 ezer forint körüli összeget szeretnének keresni havonta. A bölcsészek,

A fővárosi intézményekben tanuló hallgatók mintegy 20 ezer forinttal szeretnék többet keresni pályakezdőként, mint a vidéki megyeszékhelyen, illetve megyei jogú városokban tanuló társaik.

pályakezdés

BÉRNÖVELŐ TÉNYEZŐK

A pályakezdők fizetését számos tényező befolyásolhatja. A szakterület és a megpályázott pozíció mellett a cég mérete is számít: a nagyobb vállalatoknál általában versenyképesebb jövedelemre számíthat a jelentkező. A külföldi tulajdonban lévő cégeknél magasabb fizetést remélhet a pályakezdő, mint egy magyar vállalatnál, és az sem mindegy, hol keres valaki munkát: a fővárosban jellemzően magasabbak a bérek, mint egyes vidéki régiókban. „A különlegesség is bérnövelő tényező” – mondja Juhos Andrea karrier-tanácsadó, a DBM Magyarország ügyvezető partnere, hozzátéve, hogy ha valaki például egy ritka nyelvet beszél, az előnyt jelenthet számára mind az álláskereséskor, mind a jövedelem megállapításakor. Emellett az sem mindegy, melyik felsőoktatási intézményben szerzett diplomát a pályakezdő: a felmérések szerint kimutathatóak az intézményi hatások, és ezek főként a munkavállalók fizetésében jelentkeznek. A karrier-tanácsadó azt sem tartja elképzelhetetlennek, hogy a diploma minősítésétől is függ a bér, vagyis egy jó vagy jeles diplomát felmutató fiatal magasabb jutást kap, mint aki gyengébb eredménnyel végezte a tanulmányait. A munkatapasztalatot is egyértelműen díjazza a munkaadók: az egyetemi vagy főiskolai évek alatt szerzett szakmai gyakorlat nemcsak az elhelyezkedésben jelenthet előnyt, hanem a fizetésben is megmutatkozhat.

Valós számok

A pályakezdők ma Magyarországon átlagosan nettó 135 ezer forintot visznek haza havonta. Az Educatio Kft. Diplomás pályakövetés 2010. kutatása szerint ezzel a friss diplomások – bár az első években nem élvezik teljes mértékben a diploma által nyújtott jövedelemtöbbletet

– már jobban keresnek a fizikai dolgozók átlagánál.

A felmérés szerint a gazdaságtudományi területen végzettek remélhetik a legnagyobb kezdő fizetést – nettó 164 ezer forintot –, de az átlagnál 10–15 százalékkal magasabb jövedelemre számíthat az is, aki informatikai, jogi vagy műszaki diplomát szerzett. A legrosszabbul kereső pályakezdők a pedagógusok: nekik mindössze 110 ezer forintos kezdő fizetéssel kell beérniük. Az átlagnál alacsonyabb a fizetése a természet- és társadalomtudományok végzettjeinek (115 ezer forint), sőt a kezdő bölcsészeknek és orvosoknak is (122 ezer forint). Ezekben a szakmákban egyébként az alacsony kereset alacsony szórással társul, tehát kevésbé gyakori, hogy valaki kiugróan sokat vagy keveset keres.

A kutatás azt is megállapítja, hogy tíz évvel ezelőtt, az ezredforduló idején ugyanazok a képzési területek biztosítottak átlag alatti és feletti kereseteket, mint ma; ám a különbségek valamennyire mérséklődtek.

Kényszerhelyzet

A tapasztalatok azt mutatják, hogy számos fiatal a könnyebb elhelyezkedés mellett elsősorban a magasabb fizetés reményében már friss diplomásként pályát módosít.

„Nem is gondolkodtam azon, hogy tanári állást vállaljak, egyből más lehetőség után néztem” – mondja Fedor Nikolett, aki bölcsész és pedagógus végzettséggel egy multinacionális vállalat

Fotó: Dudás Szabolcs / hvg

ügyfélszolgálatán dolgozik. „Nem gondolom, hogy feleslegesen végeztem el az egyetemet, hiszen a biztos nyelvtudásomat annak az öt évnek köszönhetem, de nem hiszem, hogy valaha is tanárként fogok dolgozni.”

„Főként a nyelvszakos bölcsészekre jellemző a pályaelhagyás” – válaszolja a jelen helyzetet Juhos Andrea karrier-tanácsadó, a DBM Magyarország ügyvezető partnere. – „Egy bölcsészdiplomát sokféleképpen ki lehet használni: az ezen a területen végzett fiatalok kommunikatívák és nyitottak az új tapasztalatokra, ezért szívesen alkalmazzák őket például menedzserasszisztensként, de számos más pozícióban is képesek helyállni.”

Az orvos- és egészségtudományi területen végzetek közül is sokan az alacsony bérek miatt kénytelenek váltani. A Semmelweis Egyetem felmérése szerint az intézmény Egészségtudományi Karán diplomázók negyede, néhány év munkatapasztalat után, elhagyja a pályát. „Szomorú, hogy a megélhetési gondok miatt számos magasan képzett, gyakorlott ápolót és mentőtisztet veszít el a szakma, akikre nagy szükség lenne a hazai egészségügyben” – véli dr. Stubnya Gusztáv, az egyetem stratégiai főigazgatója. Az orvosok közül sokan az orvoslátogatói pozíciót választják a praktizálás helyett, így havonta akár 35 százalékkal magasabb jövedelemhez juthatnak. Emellett egyre több orvostanhallgató tervez külföldi munkavállalást a biztosabb megélhetés reményében.

Kényes kérdés

„Amikor egy multinacionális cég munkatársa telefonon rákérdezett a bérigényemre, nettó 150 ezer forintot mondtam. A személyes interjún már 20 ezer forinttal többet kértem, ám meglepve hallottam, hogy ők még ennél is többet fizetnének” – számol be tapasztalatairól Kiss Lilla. A legtöbben nem tudják, mit válaszoljanak, ha a fizetési igényükről kérdezik őket az állásinterjún. Nem árt óvatosnak lenni, hiszen akár a hön áhított állástól is elbúcsúzhat az, aki irreális elvárásokat támaszt.

„Egyéni és csoportos tanácsadásokon segítünk a hallgatóknak és a pályakezdőknek az egyénre szabott, reális bérigények kialakításában” – mondja Jeschek Hajnalka, a Műegyetemi Állásbörze marketing- és PR-menedzsere. – „Egyrészt célszerű felmérni, hogy mi az a minimális vagy ideális összeg, amiből az álláskereső meg tud élni, másrészt nem árt ismerni az aktuális munkaerő-piaci helyzetet annak érdekében, hogy tisztában legyenek az adott szakterület bérvizonyaival.”

ELÉGEDETLENEK

Míg a néhány éve végzett pályakezdők saját bevallásuk szerint munkájukat tartalmaznak és érdekesnek tartják, a személyi és tárgyi feltételeket pedig megfelelőnek, addig a jövedelmekkel és a juttatásokkal korántsem ilyen elégedettek – derül ki a Diplomás pályakövetés felméréséből. A fizetésükről különösen a pedagógusok, a társadalom- és természettudomány területén végzetek és a pályakezdő orvosok nyilatkoztak negatívan. A gazdaság, az informatika és a jog területén diplomát szerzők az átlagosnál elégedettebbek havi jövedelmükkel és juttatásaikkal.

Juhos Andrea karrier-tanácsadó szerint is fontos tájékozódni egy-egy állásinterjú előtt. Az interneten bérkalkulátorok segítik a pályakezdőket, de a közösségi oldalakon, az újságokból és ismerősöktől is információkhoz juthatunk az aktuális fizetéseket illetően.

„Amikor az állásinterjún rákérdeznek a bérigényre, célszerű, ha a jelentkező nem konkrét számot mond, hanem egy hozzávetőleges összeget; így kisebb az esélye, hogy túl magasnak vagy túl alacsonynak tűnik az elvárása” – magyarázza Juhos Andrea, aki szerint a pályázónak annál jobb, minél később kerül szóba a pénzkérdés: aki ugyanis már a személyiségével és a tudásával meggyőzte a munkaadót, az könnyebben tárgyal a béréről is.

A karrier-tanácsadó szerint pályakezdőként ne álmoldjon senki több száz ezres fizetésről, ám érdemes várni: néhány év szakmai tapasztalat után már gyorsan emelkedhetnek a bérek és juttatások.

■ SZÚCS DÓRA

A magasabb fizetések miatt egyre több pályakezdő készül külföldre: az Educatio hallgatói motivációs kutatása szerint az egyetemisták és főiskolások mintegy 60 százaléka tervezi, hogy leendő karrierjében külföldi munkavállalás is szerepel majd.

KAPCSOLÓDÓ CIKKEK

eduline.hu

- ▶ <http://ajanlo.eduline.hu/palyakezdo>
- ▶ <http://ajanlo.eduline.hu/diplomanelkul>
- ▶ <http://ajanlo.eduline.hu/tanarifizes>
- ▶ <http://ajanlo.eduline.hu/egeszsegugyi>

